

Lausunto

25.08.2023

Asia: 13472/2022

Lausuntopyyntö työryhmämuistiosta tietojenvaihdon parantamiseksi kansallisessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistoiminnassa

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on pyytänyt eduskunnan oikeusasiamieheltä lausuntoa työryhmämuistiosta tietojenvaihdon parantamiseksi kansallisessa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistoiminnassa.

Muistion mukaan esityksen tavoitteena on tehostaa Suomessa tietojenvaihtoa rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämiseksi. Lisäksi tavoitteena on varmistaa suojelupoliisille ja työ- ja elinkeinoministeriölle riittävä tiedonsaanti kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi.

Totean, että minulla ei ole ollut mahdollisuutta perehtyä työryhmämuistioon kuin pintapuolisesti ja lähinnä suojelupoliisin (Supo) osalta.

Työryhmän ehdotuksella olisi tarkoitus ”korjata suojelupoliisin tiedonsaantiin jääneitä puutteita, joita erityislainsäädäntöihin jäi sen jälkeen, kun suojelupoliisin rooli muuttui esitutkintaviranomaisesta tiedusteluviranomaiseksi tiedustelulakien voimaantullessa”.

Totean, että ehdotuksessa ei kuitenkaan ole kysymys vain Supon tiedonsaantioikeuksien ”korjaamisesta” sellaisiksi, mitä esitutkintaviranomaisilla on tai mitä Supolla esitutkintaviranomaisena olisi, vaan monet nyt ehdotettavat Supon tiedonsaantioikeudet ovat niitä laajempia ja väljempää.

Supolle luovutettavien tietojen välttämättömyyden suhteen säännöksissä näyttää olevan eroavuuksia, joita en havainnut perustellun. Lakiehdotusten 4, 5 ja 6 osalta säännöksissä ja perusteluissa ei puhuta mitään Supolle luovutettavien tietojen välttämättömyydestä, kun taas lakiehdotusten 7 – 9 perusteluiden mukaan tietojen tulisi olla Supolle välttämättömiä, mutta tämä ei ilmene säädösteksteistä.

Oudoksun kansainväliseen vertailuun otettujen maiden (Latvia, Slovenia, Kroatia, Tsekki ja Italia) valintaa, mitä ei ole perusteltu.

Ehdotukset näyttävät perustuslain 10 §:n kannalta hyvin merkityksellisiltä ja osittain epäselviltä. Mahdollisesta hallituksen esityksestä olisi perusteltua hankkia perustuslakivaliokunnan lausunto.

Oikeusasiamies

Petri Jääskeläinen

Esittelijäneuvos

Terhi Arjola-Sarja

Arjola-Sarja Terhi
Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia